

Regeringskansliet
Socialdepartementet

En trygg uppväxt utan nikotin, alkohol och lustgas (SOU 2024:23)

Mot bakgrund av de intressen som Åklagarmyndigheten har att bevaka lämnas följande yttrande.

Åklagarmyndigheten tillstyrker i allt väsentligt förslagen till såväl en ny lag om lustgas som förslagen till ändringar i tobakslagen. På några punkter har myndigheten dock vissa invändningar och förslag till tillägg, enligt vad som framgår nedan.

Lustgas

Åklagarmyndigheten välkomnar förslaget till en lag om lustgas (nedan kallad lustgaslagen) i syfte att motverka tillgången och därmed brukandet av lustgas som berusningsmedel bland i första hand ungdomar. Mot bakgrund av detta syfte framstår det som otillfredsställande att det i betänkandet inte föreslås ett förbud mot att som ombud eller på därmed jämförbart sätt anskaffa lustgas till minderåriga (s.k. langning) – på samma sätt som föreslås gälla för tobak och liknande produkter (se avsnitt 1.4, förslaget till en ny 19 a § i 5 kap. i tobakslagen). Vidare bör det enligt Åklagarmyndighetens mening föreskrivas en möjlighet till förverkande av lustgas även från den för vilken lustgasen har anskaffats, på samma sätt som föreslås gälla för tobak och liknande produkter (avsnitt 1.4, förslag till nytt andra stycke i 10 kap. 7 § tobakslagen). Utan en sådan bestämmelse om förverkande i lustgaslagen torde det bli svårt att på ett effektivt sätt hantera de situationer där underåriga påträffas med lustgas.

Enligt Åklagarmyndighetens uppfattning bör det också övervägas att i lustgaslagen föra in en hänvisning till smugglingslagens regler om olovlig införsel. Liknande hänvisningar finns bland annat i 10 kap. 6 § tobakslagen samt i 11 kap. 12 § alkohollagen.

Alkohol

Åklagarmyndigheten tillstyrker de ändringar i alkohollagen som föreslås i betänkandet. Myndigheten har dock vissa synpunkter på författningsförslagets utformning vad gäller det så kallade främjandeförbudet.

Det föreslås en ny bestämmelse i alkohollagen (3 kap. 12 §) om att det ska bli förbjudet att i kommersiellt syfte främja detalj- och distanshandeln med spritdrycker, vin, starköl m.m. Av utredningen framgår att själva främjandet kan innefatta många olika åtgärder (se s. 229). I utredningen exemplifieras sedan endast ett fåtal sådana åtgärder vilket enligt Åklagarmyndigheten kan göra det svårt att avgöra hur vidsträckt bestämmelsens tillämpningsområde är. Detta leder i sin tur till att gränsen mellan otillåtet främjande och tillåten marknadsföring bli oklar och riskerar i slutändan att påverka straffbudets effektivitet. Åklagarmyndigheten anser att frågan om avgränsningen av det straffbara området bör uppmärksammas i den fortsatta beredningen.

Detta yttrande har beslutats av chefen för Utvecklingscentrum, överåklagaren Lennart Guné, efter föredragning av kammaråklagaren Anders Svensson. I den slutliga handläggningen av ärendet har också vice överåklagaren Magnus Johansson deltagit.

På Åklagarmyndighetens vägnar

Lennart Guné

Anders Svensson

Kopia till

Kommunikationsavdelningen

Rättschefen

Biblioteket